

Tionde roten, tomt 87

Kvarteret Kvarnberget

Kanske var det denna gård, som 1666–76 ägdes av Anders Persson fiskare, av hans änka 1677–78 och av Anders Näbb 1681. Dennes hustru begravdes 31.12.1700 och hans dotter *Barbro* fick stolorum 25.7.1704. Det är okänt, om denne Anders Näbb var släkt till den *befallningsman Ambjörn Näbb*, som omtalas tomt 8.11 från 1688. Ambjörns syskon var *Lars Näbb* m.fl. Deras far var *Erik Månsson Näbb*, död nov.1688, omgift med 1682 med *Karin Andersdotter*.

Tomtöret för denna gård betalar 1696 "Johanna guldsmeds". Hon skrives samtidigt för södra delen av gård 9.33, kvarteret Enigheten, varför dessa båda gårdar delat historia. Från tomtbeskrivningen för 9.33 hämtar vi följande:

Man har inte funnit något omedelbart bevis för att den "Johanna guldsmeds" som ägde gården i varje fall 1696–1700 är identisk med guldsmeden Hans Klofuenspiks och "Elin guldsmeds dotter och Anders Ersson Normans hustru men det sistnämnda kan man anse som så gott som bevisat genom de intressen, som kopparslagaren Caspar Wohlfarts andra hustru Brita Andersdotter hade i gården.1705 kallas gården "Johan Matthis gård" i tomtöreslängden: där bor då liksom 1710 skepparen Albrecht Norman (uppkallad efter Elin guldsmeds andre man Albrecht Nilsson). Det framgår av bouppteckningen den 13.4.1704 (1704: 154) efter skepparen Johan Mattsson och hans likaledes avlidna hustru, att hustru Brita Andersdotter Wohlfart var syster till Johan Matssons hustru. Hon hade genom sin broder styrman Erik Andersson (bou efter honom 1704: 1704: 164) låtit inlösa åtskilliga av svågerns och systemens pantsatta möbler". Så sent som 1720 talade Brita Wohlfart om den gård som Albrecht Norman hyrde som "Britas sal. moders på Torggatan".

Det är alltså icke förvånande, att Johanna guldsmeds gård här på Kvarnberget såldes av hustru Brita Wohlfart och skepparen Johan Mattsson Moor. Köpare var timmermannen Jöns Jönsson, som uppbjöd gården den 15.8.1703. Han hade köpt den för 150 d smt.

1715 svarade klädesmakaren Mikael Joensson (Johansson) för en tomtedel här värderad till 100 d smt och avskedade timmermannen Jöns Joensson för en part värderad 80 d smt, som tjänstefolk hos klädesmakaren och hans hustru Maja Jonsdotter uppräknas 1717 gossen *Jonas Andersson*, drängen *Jonas Johansson* och pigan *Brita Jonsdotter*.

Hos Mikael klädesmakare bor 1720 en avskedad besökare Jöns Joensson, som 1725 kallas tiggarfogde. Dennes änka ägde 1730 halva gården 1730 men har 1633–35 ersatts av stenhuggaren Olof Joenssons änka. Hur den "extra fortifikationstimmerman Joen Joensson", vars fattiga änka uppträder här 1737–45 förhåller sig till övriga här nämnda personer är obekant.

Klädesvävaren Mikael Jönsson avled före 1745 men bouppteckning efter honom skedde först 12.8.1746. Enligt denna ägde han ett litet hus med en fjärdedels tomt på Kvarnberget, merendels nedruttet och förfallet, värderat till 120 d smt. Hans hustru Maria Jonsdotter efterlevde honom. En dotter *Ingeborg*, född 1705, död juli 1763, var gift med *klädesmakare Christian Franck*. En annan dotter *Margareta Mikaelsson* var 1746 änka efter *klädesvävare Andreas Fischer* (deras son *Andreas* var född 1744).

Hela gården övertages före 1750 av tobaksspinnaren Lars Lindberg, som 1755 delar den med ostindiske korpralen Öhmans änka och 1759–60 med brandvaktsskarlen Lars Andersson. Utom

ägarna bor där 1759 pigan *Elin Lindman* och *branddrängen Jonas Forssenius*. Lars Lindberg överlät sedan framdelen av gården till packhuskarlen Jon Lundgren och tornväktaren Anders Larsson och flyttade själv till Sillgatan (7.62), där han omtalas 1762–66. 1762 bodde i gården Jon Lundgren, *fortifikationstimmerman Spargren*, drängen *Johan Cöster* och *hustimmermannen "Baggens Ola"*.

Av bouppteckningen efter brandvaktsskarlen Lars Andersson, som avled 18.2.1768, framgår det att det lilla hus, som han ägde i bakgården av Lars Lindbergs gamla gård, inte hade inköpts förrän 1764 "i den dyra tiden" för 400 d smt. 1768 var den endast värd 190 d smt. Huset bestod av stuga, kammare kök och ett litet visthus. Lars Anderssons änka hette Gunilla Larsdotter, som ägare till denna del av gården uppträder först garnisonssoldaten Lundström (omtalad 1775–77) och sedan bomslutaren eller stadstimmermannen Sven (Sivert?) Månsson Westberg. När Sven Månssons hustru Margareta Hansdotter avled 9.12.1788 (bou 28.9.1789) ägde de ett litet gammalt hus med tomt på Kvarnberget bestående av tre små rum mellan besökaren Candiser (10.80) och tornväktaren Anders Larsson, värt 53 rdr specie.

Jon Lundgren, Anders Larsson och Sven Månsson Westberg står skrivna för var sin tredjedel av gården ännu 1790 men 1786 kallades "förra ostindiske packhuskarlen Joen Lundgren, 70 år, värkbruten och utfattig". När husen ödelades genom den stora branden på Kvarnberget 1793, som tog 65 hus, ägdes tredjedelarna av Lundgren, änkan Anna Larsson och bomslutaren Sven Månsson.

Ödetomterna 10.86 och 10.87 ägdes av stadsbetjänten Anders Ahlbom år 1800 och av styrman Christian Boije år 1807.